

Protokoll 4/2023

ÄLDRE RÅDET, ÖSTRA NYLANDS VÅLFÄRDSOMRÅDE

Tid Måndag 8.5.2023 kl. 13.00–14.53

Plats WSOY-huset, Mannerheimgatan 20, Borgå, K-trappan, 3:e våningen, mötesrummet, samt Teams

Kallade

x	Hans Blomberg (ordf.)
x	Hannes Bjurström (Teams)
x	Nina Björkman-Nysten (Teams)
-	Eeva Hava
x	Juha Huotari
x	Petri Hyvönen
-	Hannele Käenaho-Virtala
x	Kenneth Levin
x	Carl-Johan Numelin
x	Erja Sihlman
x	Leena Sorjonen
x	Kirsi Oksanen
x	Rita Lönnroth (sekr.)

35–45 §

35 ÖPPNANDE AV MÖTET

Ordförande Hans Blomberg öppnade mötet och önskade mötesdeltagarna välkomna.

36 MÖTETS LAGLIGHET OCH BESLUTFÖRHET

Möteskallelsen och dess bilagor har utsänts per e-post.

Sekreterare Rita Lönnroth förrättade namnupprop. Hannes Bjurström och Nina Björkman-Nysten deltog på distans.

Förslag: Konstateras, att mötet är lagenligt sammankallat och beslutfört.

Beslut: Konstaterades att mötet var lagenligt sammankallat och beslutfört.

37 GODKÄNNANDE AV FÖREDRAGNINGSLISTAN

Förslag: Föredragningslistan godkänns.

Beslut: Föredragningslistan godkändes enhälligt på så sätt att som övriga ärenden behandlas socialvårdens persontransporter inom östra Nyland och behandlingen av servicestrategin.

38 GODKÄNNANDE AV PROTOKOLLET FRÅN FÖREGÅENDE MÖTE

Protokollet från äldrerådets möte 11.4.2023, bilaga 1/38.

Förslag: Protokollet godkänns.

Beslut: Protokollet godkändes enhälligt.

39 I FEBRUARI ERHÅLLNA, OBEHANDLADE VERKSAMHETSDIREKTIV

Äldrerådet har inte ännu gett utlåtande om fyra verksamhetsdirektiv som erhållits i februari och som Nämnden för ordnande av tjänster har godkänt 15.2.2023. Nämnden har beslutit att uppdatera direktiven på sitt möte 24.5.2023. Äldrerådet bes ge utlåtande om direktiven senast 11.5.2023.

Direktiv:

.. kriterier för beviljande av tillfällig och regelbunden hemvård, bilaga 1/39

.. stöd för närståendevård, bilaga 2/39

.. grunderna för beviljande av dagverksamhet för äldre, bilaga 3/39

.. anvisning för ekonomiskt stöd, bilaga 4/39

Äldrerådets medlemmar bes bekanta sig med direktiven före mötet och vid behov kommentera dem på mötet.

Förslag: Äldrerådet tar ställning till kriterierna för beviljande av tillfällig och regelbunden hemvård, direktivet om stöd för närståendevård, grunderna för beviljande av dagverksamhet för äldre och anvisningen för ekonomiskt stöd.

Äldrerådet konstaterar att i den finskspråkiga anvisningen för ekonomiskt stöd borde kapitel 1 "Allmänt om ekonomiskt stöd" korrigeras för följande styckes del: "Jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettulta kotikunnaltaan tai siltä kuntayhtymältä, johon kotikunta kuuluu, ellei muualla laissa toisin säädetä."

Kapitel 4.6.4 i anvisningen för ekonomiskt stöd borde uppdateras för följande menings del: "Från och med den 1 juli 2021 utvidgas avgiftstaket till att gälla även sådana klientavgifter för vilka utkomststöd har beviljats."

Beslut: Förslaget godkändes enhälligt.

Äldrerådet konstaterade att i den finskspråkiga anvisningen för ekonomiskt stöd borde kapitel 1 "Allmänt om ekonomiskt stöd" korrigeras för följande styckes del: "Jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettulta kotikunnaltaan tai siltä kuntayhtymältä, johon kotikunta kuuluu, ellei muualla laissa toisin säädetä."

Kapitel 4.6.4 i anvisningen för ekonomiskt stöd borde uppdateras för följande menings del: "Från och med den 1 juli 2021 utvidgas avgiftstaket till att gälla även sådana klientavgifter för vilka utkomststöd har beviljats."

Dessutom fäste äldrerådet uppmärksamhet vid begränsningen i direktivet om kriterier för beviljande av tillfällig och regelbunden hemvård, punkt 3.2, att en persons behov av service måste vara regelbundet och större än en gång i veckan. Det verkar orimligt att en person på grund av detta villkor inte kan få service utan är tvungen att vända sig till den privata sektorn. Invånarna behandlas inte jämlikt. En person som behöver hemvård kan i hög grad dra nytta av välfärdsområdets mångsidiga serviceutbud och stöd (bl.a. hemvårdsläkarens stöd), fastän det är ändamålsenligt att ordna service endast en gång i veckan.

Beträffande direktivet om stöd för närståendevård fäste äldrerådet uppmärksamhet vid att närståendevårdaren tvingas använda beviljade lediga dagar till att transportera den närstående till en tillfällig vårdplats. Punkten 5.5 gällande avbrytande av utbetalning av arvode för närståendevård borde skrivas på ett tydligare sätt. Äldrerådet kräver en förklaring vad meningen "Man kan inte betala ut arvode till en närståendevårdare, om hen av läkare konstaterats vara tillfälligt eller långvarigt oförmögen att utföra närståendevårdens uppgifter, även om närståendevårdaren faktiskt vårdar den vårdbehövande" avser.

I anvisningarna för närståendevården ingår ett stycke, där staden nämns istället för välfärdsområdet, kapitel 1 Syftet med stödet för närståendevård samt dess innehåll: "6) beviljande av stöd bedöms vara förenligt med den vårdbehövandes bästa. Närståendevården genomförs i samarbete mellan *stadens äldreomsorg och tjänster för personer med funktionsnedsättning*, den vårdbehövande, närståendevårdaren och andra aktörer".

Kapitel 6 Ledighet för närståendevårdare: kunde klarläggas att sjukvård eller rehabiliteringsperiod avser den vårdbehövande och inte närståendevårdaren, t ex att den tid som den vårdbehövande erhåller sjukvård eller rehabilitering räknas som ledighet för närståendevårdaren, om fallet så är ...

40 I FEBRUARI ANHÄLLNA, BEHANDLADE VERKSAMHETSDIREKTIV

Äldrerådet har 8.3.2023 gett utlåtande om tre verksamhetsdirektiv som erhållits i februari och som Nämnden för ordnande av tjänster har godkänt 15.2.2023. Nämnden har beslutit att uppdatera direktiven på sitt möte 24.5.2023. Äldrerådet bes utlåtande om direktiven senast 11.5.2023.

Direktiv och äldrerådets utlåtanden om dem:

1) Riktlinjer enligt Funktionshinderlagen för service som stöder rörligheten, bilaga 1/40

Äldrerådet konstaterade i sitt utlåtande 8.3.2023, att ordnandet av service som stöder rörlighet är komplicerat och innehåller i detta skede så många problem att det är svårt för äldrerådet att ge utlåtande om anvisningar.

Äldrerådet beslöt enhälligt att förmedla till välfärdsområdesstyrelsen kundpanelens lista gällande brister i transportservicen och uppmana välfärdsområdesstyrelsen att utan dröjsmål korrigera bristerna.

Nämnden för ordnande av tjänster har i februari godkänt ett direktiv som inte avviker från det ursprungliga utkastet till direktiv.

2) Grunderna för beviljande av service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen, bilaga 2/40

Äldrerådet beslöt i sitt utlåtande 8.3.2023 enhälligt att förena sig med det utlåtande som har avgetts av Östra Nylands välfärdsområdes råd för personer med funktionsnedsättning.

1. Definition och mål för service som stöder rörligheten

Till stycket kunde tilläggas: "Dess mål är att stöda en persons möjligheter att självständigt uträtta ärendet utanför hemmet så att det minskar behovet av annan service."

2. Service som stöder rörligheten, serviceprocess

Till stycket kunde tilläggas: "Klienten erhåller ett överklagbart beslut om den service som har beviljats eller om att ansökan har avslagits. I beslutet skall ingå uppgifter om vad servicen innehåller eller specificerade motiveringar till avslaget."

3. Grunderna för beviljande av service som stöder rörligheten

3.1. Servicen omfattar inte de äldre personer för vilka effektiverat serviceboende har ordnats med offentliga medel

- Begränsningen gällande effektiverat serviceboende som har ordnats med offentliga medel innebär ojämlikhet som inte kan godkännas.

- Effektiverat serviceboende minskar behovet av att uträtta ärenden men avlägsnar inte klientens behov att någon gång röra sig ute i samhället.

Effektiverat serviceboende får inte bortlämnas från grunderna för beviljande av service.

- Socialvårdslagen 23 § 11 mom. möjliggör inte heller en sådan avgränsning.

Beslut bör göras utgående från individuellt behov.

3.3 "Familjen har inte möjlighet till användning av egen bil." En exaktare formulering kunde väl vara "de som bor i samma hushåll".

3.4. "Tjänsten riktas i första hand till äldre personer med låga inkomster.

Bruttoinkomstgräns för personer med låga inkomster anses vara 1 200 €/månad och för par 2 100 €/månad." De som behöver färdtjänst har alltid också andra extra kostnader på grund av sitt hälsotillstånd. Inkomstgränserna bör höjas. Rekommenderas som gräns ett belopp som är två gånger garantipensionens storlek. På så sätt korrigeras gränsen i enlighet med indexjusteringarna i fortsättningen.

4. "Resan kan vara högst 25 kilometer per riktning i Östra Nylands välfärdsområde."

Denna begränsning i kilometer hindrar personer bosatta på långt avstånd från centrumen att erhålla service (t ex Pellinge, Porlom), vilket särbehandlar invånarna sinsemellan inom välfärdsområdet. Resor till den närmaste staden (Lovisa, Borgå,

Lahtis, Kouvola) borde möjliggöras för alla användare. Villkoret att ärenden får uträttas endast inom välfärdsområdet bör borttas. Det hindrar personer som bor nära välfärdsområdets gränser att färdas till närmaste stad, vilket ökar välfärdsområdets kostnader.

Direktivet som godkändes av Nämnden för ordnande av tjänster avviker från det ursprungliga utkastet till direktiv enligt följande:

I det första kapitlet har meningen: "Därmed avses service som är nödvändig för klientens välfärd och tillgodoser det stödbehov som definieras i 11 § i lagen" ersatts med meningen: "Service som stöder rörligheten ska ordnas för personer som inte klarar av att självständigt använda allmänna trafikmedel på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak och som behöver service för att kunna utträta ärenden eller på grund av något annat behov som hör till det dagliga livet."

3) Grunderna för beviljande av ändringsarbeten i den äldre bostad, bilaga 3/40

Äldrerådet konstaterade på sitt möte 8.3.2023, att användningen av medel för att göra ändringsarbeten i bostäder är ett förmånligare alternativ än många andra stödtjänster eller anstaltsvård. Av detta skäl bör tillräckligt med medel reserveras för detta ändamål i budgeten.

Nämnden för ordnande av tjänster godkände i februari ett direktiv som avviker från det ursprungliga utkastet till direktiv på så sätt att två stycken har tillsatts i direktivets första kapitel:

"Bostadsfinansierings- och utvecklingscentrum ARA erbjuder stöd till äldre (över 65 år) eller personer med funktionsnedsättning för reparation av deras egnahemshus eller lägenheter som de äger. Bistånd beviljas endast för reparation av en bostad som är i bruk dygnet runt. Bidraget syftar till att förbättra möjligheterna för äldre och funktionshindrade att bo hemma.

Statskontoret stöder veteraner och krigsveteraner (minst 10 %) att bo hemma bland annat genom att bevilja stöd för nödvändiga och ändamålsenliga ändringsarbeten i bostaden."

Förslag: Äldrerådet hänvisar till sina tidigare utlåtanden gällande direktiven.

Dessutom konstaterar Äldrerådet, att verksamhetsdirektivet gällande riktlinjerna enligt Funktionshinderlagen för service som stöder rörligheten punkt 5.2 Servicebeslut borde ändras för två meningars del: "Beslut om färdtjänst fattas av kommunens tjänsteinnehavare" och "Klienten är skyldig att meddela kommunen om hans behov av färdtjänst ändras efter att beslutet

fattats", eftersom ansvaret för ordnande av färdtjänst överförs från kommunerna till välfärdssområdet.

Beslut: Förslaget godkändes enhälligt.

41 GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV MÅLTIDSSERVICE

Tjänstemännen inom Östra Nylands välfärdssområde har uppdaterat utkastet till direktivet om grunderna för beviljande av måltidsservice och ber äldrerådet att ge utlåtande om det uppdaterade utkastet senast 15.5.2023. Nämnden för ordnande av tjänster behandlar direktivet om grunderna för beviljande av måltidsservice på sitt möte 24.5.2023.

Direktiv om grunderna för beviljande av måltidsservice, bilaga 1/41.

Äldrerådet har på sitt möte 8.3.2023 gett följande utlåtande om utkastet till direktiv om grunderna för beviljande av måltidsservice:

"Äldrerådet fäste uppmärksamheten vid att i grunderna för beviljande av måltidsservice inte definieras hur servicen produceras. Kan klienten välja mellan flera serviceproducenter? Hur övervakas kvaliteten och är det frågan om varma måltider? Vid konkurrensutsättningen av måltidsservicen bör i dokumenten detaljerat definieras måltidernas näringskvalitet, kontrollen och uppföljningen av kvaliteten.

Äldrerådet beslöt enhälligt föreslå tillägget "Specialdieter beaktas" till stycket: "Man utgår från ett dagligt behov av måltidsservice. Vid ändringar i servicebehovet kan måltidsbeställningarna ökas, minskas eller avslutas, beroende på den individuella helhetssituationen."

Direktivet avviker från det ursprungliga utkastet till direktiv på så sätt, att i det första stycket nämns att måltidsservicen är en del av socialvårdslagens 19 § stödtjänster (inte annan socialservice enligt 14 §).

Direktivet har utökats med en mening: "Servicens målsättning är att skapa och upprätthålla sådana omständigheter i personens hem att hen kan klara av funktioner i vardagliga livet möjligast självständigt."

Från direktivet har borttagits meningarna: "Tjänsten ordnas som stöd för att klara av det dagliga livet hemma" och "Sökanden har inte subjektiv rätt till denna tjänst. Tjänsten ordnas enligt och inom ramen för de anslag som reserverats för ändamålet" och "personer som avses i 3 § 1 och 2 mom. i äldreomsorgslagen (980/2012) och handikappade personer som avses i 2 § i handikappservicelagen (380/1987)".

Förslag: Äldrerädet hänvisar till sitt tidigare utlätande om direktivet.

Beslut: Förslaget godkändes enhälligt.

42 DELGIVNINGAR

Centralförbundet för de gamlas väl ry har sänt ett brev om firandet av De gamlas vecka 1–8.10.2023. Temat är "Gör ett nummer av åldern" Den nationella SeniorSurf-dagen firas 3.10.2023.

Förslag: Delgivningen antecknas för kännedom.

Beslut: Delgivningen antecknades för kännedom. Dessutom beslöt äldrerädet att i samband med De gamlas vecka ordna ett seminarium om seniorboende (före eller efter De gamlas vecka). Ordförande Hans Blomberg fick i uppdrag att ansvara för seminariearrangemangen. Medlemmarna i äldrerädet meddelar åt ordförande om de vill delta i planeringen av seminariet. Det skulle vara viktigt att också några tjänsteinnehavare deltog.

43 SOCIALVÄRDENS PERSONTRANSPORTTJÄNSTER I ÖSTRA NYLAND

Tjänstemän inom Östra Nylands välfärdssområde har berett tre dokument och en PowerPoint-presentation om socialvärdens persontransporttjänster i östra Nyland. Äldrerädet bes avge utlätande om dokumenten senast 25.5.2023.

Avtalet "Sopimus sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökuljetuksista Itä-Uudellamaalla (liite 5)", bilaga 1/43.

Servicebeskrivningen "Palvelukuvaus, henkilökuljetuspalvelut (sopimuksen liite1)", bilaga 2/43.

Avtalsenliga påföljder "Sopimussakkoehdot (sopimuksen liite 3)", bilaga 3/43.

Presentationen "Esitys sosiaalihuollon henkilökuljetuspalveluista Itä-Uudellamaalla", bilaga 4/43.

Beslut: Äldrerädet behandlade dokumenten gällande persontransporter. Äldrerädet konstaterade att i kvalitetspoängsättningen gällande persontransporterna borde chaufförernas språkkunskaper beaktas. Servicebeskrivningen för persontransporterna borde kompletteras med de villkor för individuella transporter som ingår i servicebeskrivningen för centralen för färdtjänster (på finska):

1. Jos asiakkaalla on vakiotaksioikeus, kuljetus ohjataan ensi sijassa vakiotaksille Keski-Uudenmaan hyvinvointialue.
2. Kuljetus ohjataan ensi sijassa autolle, joka vastaa kuljetuksen tarvetta ja matkustajan matkustajatietojen mukaista tarvetta, esimerkiksi inva-auton tarvetta.

Jos käytettävissä on soveltuva palvelulinjakuljetus, kuljetus voidaan ohjata sille tilaajan kanssa tarkemmin sovittavalla tavalla.

3. Kuljetus ohjataan ensin lähtöosoitteen lähimmälle soveltuvalla autolle ja tämän jälkeen järjestyksessä muille lähimmille autoille. Jos autoa ei löydy tilaajan kanssa sovitussa ajassa, kuljetus ohjataan korvaavalle autolle tilaajan ohjeistamin tavoin.

4. Jos tarjolla on useita edellä mainitulla tavalla soveltuvia autoja, kuljetusta tarjotaan autoille kilpailutukseen (hinta ja laatu) perustuvassa etusijajärjestyksessä. Tasapisteissä ratkaisee hinta.

5. Jos matkustajan kuljetuksen tarpeen kannalta kaikki ajoneuvot ovat soveltuvia, noudatetaan eri ajoneuvoluokkien yhteistä etusijajärjestyttä.”

44 BEHANDLINGEN AV SERVICESTRATEGIN

Beslut: Äldrerådet gav Kirsi Oksanen i uppdrag att be förvaltningsdirektör Camilla Söderström att sända materialet om servicestrategin till äldrerådet. Äldrerådets medlemmar skall lämna respons om materialet senast 23.5.2023 till ordförande Hans Blomberg som gör ett sammandrag av kommentarerna att sändas vidare.

45 FÖLJANDE MÖTE

Beslut: Beslöts att de följande mötena hålls måndagen den 12 juni och tisdagen den 5 september kl. 13.